

Hiltu Jaki

Ravilla pärjää

"Raviveikkaajan opas"

Ravilla pärjää

Hiltu Jaki

Ravilla pärjää

© 2017 Hiltu Jaki

Kuvitus: Hiltu Jaki

Kustantaja: BoD™ – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-951-568-379-3

Ovh. 20 €

Sisällysluettelo

Luku 1 – "Musta on tullu, hevoshullu?"	12
Luku 2 – "Kohteliaisuus palkitaan, raviradallakin"	19
Luku 3 – "Ei oo hevosella heiniä, se syöpi tallista seiniä!"	32
Luku 4 – "Se on geeneissä, vauhti meinaan"	35
Luku 5 – "Haluja ne ovat, menohalutkin"	37
Luku 6 – "Älä pelkää, ei se purematta niele"	43
Luku 7 – "Taikauskoako?"	47
Luku 8 – "Silkkaa Pavosen Heskaa"	57
Luku 9 – "Ammattimies on ammattimies"	60
Luku 10 – "Kuolemanpaikka, nimensä väärsti?"	66
Luku 11 – "Naisten oikkuja"	72
Luku 12 – "Täyttä laukkaa"	75
Luku 13 – "Hummani hei, Hummani hei, Huputiti Hummani hei..."	83
Luku 14 – "Maista, maista, omenaista..."	91
Luku 15 – "Mikään ei oo niin varma, kuin epävarma"	94
Luku 16 – "Levottomat jalat, levottomat jalat"	100
Luku 17 – "Ei se nimi hevostakaan pahenna?"	103
Luku 18 – "Älä jätä pelaamatta harmaata hevosta!"	107
Luku 19 – "Tilastotiedettäkö?"	112
Luku 20 – "Vieläkö on villihevosia?"	118
Luku 21 – "Polle, Polle! Älä aisalle kaki, sillä huomenna on markkinapäivä!"	121
Luku 22 – "Hevosvoimat jyllää!"	125
Luku 23 – "Villivarsa"	128
Luku 24 – "Rahhaa on, ettei paskalle taivu?"	131
Luku 25 – "Äidin vaistot"	134
Luku 26 – "Enneunia?"	137
Luku 27 – "Kannattaa pelata vain voittajaa"	142
Luku 28 – "Kaaa...aasua, komisaario Kepponen!"	147
Luku 29 – "Ei makiaa mahan täydeltä!"	153
Luku 30 – "Hei laukkaa ratsu Reima"	156
Luku 31 – "Sisäpiirin tietoaako?"	164
Luku 32 – "Kielitaitoakin tarvitaan?"	170
Luku 33 – "Juokse porosein, halki vuoret maat ..... eiku hevosein?"	174
Luku 34 – "Tallikommentteja?"	177
Luku 35 – "Niin raskas on matka?"	181
Luku 36 – "Hei, Missä mennään?"	188
Luku 37 – "Popsi Popsi Porkkanaa, hampaita se vahvistaa..."	193

Luku 38 – "Töissä käydään työn ilosta ja?..."	196
Luku 39 – "Ravilla pärjää"	199
Luku 40 – "Vihjeistä viis...tai kuus oikein?"	208
Luku 41 – "Ennätyskunnossa"	212
Luku 42 – "Se on pirun pienestä kii!"	220
Luku 43 – "Ajomies, älä kiirehdi suotta!"	224
Luku 44 – "Kengät sanoo kop kop kop"	228
Luku 45 – "Tuurilla ne laivatkin seilaa?"	234
Luku 46 – "Kaikki mukaan?"	242
Luku 47 – "Aatelisia voittajia"	247
Luku 48 – "Maalikamera kertoo!"	255
Luku 49 – "Starttiraketteja"	268
Luku 50 – "Kesäravien tunnelmaa"	270
Luku 51 – "Toto-peleistä"	279
Luku 52 – "Vielä lopuksi"	282

Ravilla pärjää

Tämä tarina kertoo hevosista ja hevospelistä, raveista, hevosesta sekä kaikesta tuon jalon eläimen ympärillä pyörivistä asioista, hevosmiehistä sekä tytöistäkin, mitä milloinkin mieleen tulee. Käydään tietenkin raveissakin, useampaan otteeseen sekä talleilla haistelemassa ”Pavosen Heskaa”, kuten asiaan kuuluu, ja kuunnellaan vinkkejä, oikeita ravipelivihjeitä itse ”ammattilaisten” kertomana ja otetaan niistäkin oppia.

Tämä kirja sai alkunsa oikeastaan jo 17 vuotta sitten eräänä keväänä, kun Jakin silloiset työkarit, joista suuri osa jo harrasti ravipelejä ja seurasiakin niitä joku jopa ihan säännöllisestikin, eräänä maaliskuisena päivänä aamukahvilla jutustellessaan tulivat herättäneeksi kipinän Jakin mielessä. Raveissakin kun suurin osa porukasta ruukasi käydä, mutta tappiollista tuntui olevan touhu pelaamisen puolelta ja liian vaikeaaakin.

"Pitäisi olla jokin opaskirja, jotta saisi pelejä kiinni?", Matti, eräs Jakin työkavereista, oli tokaissut samalla kahvia ryypätessään, kun Jaki oli oven suussa seisoessaan kysynyt, miten oli "varmat" pitäneet Vermossa tarkoittaen silloista V5-ravipeliä, sillä hämärä maaliskuinen torstai-aamu kun oli.

"Vaikka kuinka lukee eri vihjeitä, ei niissä yleensä osata kertoa yllätyksistä, joita aina tulee ainakin pari", Matti oli vielä jatkanut huolestuneella äänellä.

"Ja jos tulee enemmän, niin silloin puhutaan jo suurista voitoista", Arikin osallistu keskusteluun.

"Yleensä vihjeet kertovat vain suosikit ja nekin monesti lähtevät alusta asti väärille raiteille", Arikin jatkoi apeakana.

Tuohon Jaki olikin oitis totisella naamalla vastannut, että kyllä hän voisi sellaisen kirjan kirjoittaa, ja se jos mikä oli poikia naurattanut.

"Sen avulla tekin pääsette lähemmäksi ravivoittoa, sen takaan!", Jaki oli totisella äänellä ja vakavalla naamalla vielä perään kehunut.

"Ja sen kirjan mukaan juuri pääsette kiinni noihin yllätyksiin, jotka nostavat pottia!", Jaki oli jatkanut innokkaana.

"Eiköhän se tuommoiset parisataa sivua helposti synny, onhan se vaan sen verran vankkaa asiaa?", Jaki oli vielä poikien nauraessa jatkanut.

"Ostan heti yhden tai vaikka kaksi", oli Arikin, samasta työporukasta tuohon naurunsekaisella

äänellä heti sanonut hymy huulillaan. No tulipahan pojat hyvälle tuulelle, Jaki aatteli, ja mielessään kuvitteli kuitenkin jo kirjan kirjoittavan monia aiheita jo valmiina mielessään, vaikka toiset sitä pilana vain pitivätkin. Olisipahan ainakin parille kappaleelle jo ostaja valmiina, eikä edes hinnasta oltu puhuttu vielä mitään.

Ja sekin on totta, mitä pojat kertoivat, että ensimmäisten vihjeiden antajat antavat suunnan peleille, kuten Matti totesi. Eli näin syntyy ravien suosikit ja peliprosentit alkavat kasautua näille ja ne ohjaavat suurta joukkoa pelaajista. Pelataan ns. prosenttien mukaan. Joskus nämä vain menevät ihan pieleen, mutta taas joskus se voi olla ihan hyvä juttu, muttei läheskään aina. Täytyy löytää myös ne yllätykset ja niitähän tulee melkein joka raveissa.

No, sitten tämän tarinan luettuasi olet toivottavasti itsekin lähes ”ammattilainen”, ravipeleissä meinaan. Ja jos et vielä ole, niin ainakin, jos ajatuksella tähän kirjaan paneudut ja myös rivien välistä osaat lukea, olet päässyt ainakin askeleen lähemmäksi ravivoittoja, jos et sitten vielä ihan käsiksikin niihin, suuriin setelirahoihin.

Ensimmäinen versio vihjekirjasta syntyi siis jo kauan aikaa sitten pienemälle piirille ja tässä painoksessa on jo todella paljon lisää kokemuksen myötä karttunutta ja erittäin merkittävää asiaa raviveikkauksesta useiden vuosien ja useiden ravivoittojen varrelta. Jakillakin kesti siis noin kuusi vuotta, seurattuaan raveja, hevosia ja

käytyään aktiivisesti radalla sekä tallialueellakin, ennen kuin ymmärsi kaikkien pienten yksityiskohtien merkityksen raviveikkauksessa ja pääsi käsiksi säännöllisiin ravivoittoihin. Nyt sinullakin on siis mahdollisuus päästä nopeammin liikkeelle ja päästä voittojen tielle tämän kirjan avulla?

Ensimmäiseksi täytyy muistaa eräs tärkeä asia. Se että ravipeli ei siis ole mikään lotto, ei siis yhtään sinne päinkään, tuurilla ei sen kanssa ole yhtään mitään tekemistä, kuten tulet tekstiä yhä pidemmälle luettuasi huomaamaan.

Raviveikkaushan perustuu siis ”ammattitaitoon” ja monien erilaisten ihmeellisten pienten asioiden yksityiskohtaiseen tunnistamiseen, jotka liittyvät hevosiin, raviratoihin, ohjastajiin sekä jopa säähän ja eri vuodenaikoihin. Tällaiseksi ”ammattilaiseksi” siis sinullakin on mahdollisuus tulla tämän tarinan luettuasi ja opit käytäntöön hyödyksesi käännettyäsi.

Kuitenkaan ihan niin helpolla en sinua päästä, että pelkällä lukemisella sinusta tulisi ravivoittaja. Ensin sinun on siis opittava tuntemaan hevoset, nuo jalot eläimet, perin pohjin, sillä neidän ne juoksevat kilpaa, ravikilpailuissa meinaan. Jos ne suurina eläiminä sinua pelottavat, niin ensi töiksi on pelko voitettava, jos oppeja 100-prosenttisesti haluat hyödyntää. Mutta on hevosia syytä vähän kyllä varoakin, ainakin joitakin. Mutta sen vuoksi on mentävä talleille sekä raveihin, että saa teorian päälle jotain konkreettista, luonnollisesti.

Raviveikkaus on vähän niin kuin harrastus. Se vie mukanaan, viikosta toiseen. Onhan raveja lähes päivittäin, ainakin joka viikko. Se ero tässä on muihin harrastuksiin, että yleensä harrastukset vain maksavat, kuten tämäkin aluksi, mutta pidemmän päälle se voi olla ilmaista, ja lopulta siis jopa kannattavaa. Ja jos tarkemmin asiaa oikein ajattelee, ei sekään vielä riitä, että tunnet hevoset, vaan on tunnettava paljon, paljon muutakin hevosten ja juuri raviurheilun ympärillä pyörivistä asioista, laidasta laitaan.

Mutta siitä siis sitten tarkemmin seuraavassa tekstissä, joten aloitetaanpa lopulta ilman enimpää höpöttelyjä, ja muista että se eläin on hevonen, juuri se komea ja suuri otus, jolla on se pitkä ja tuuhea huiskiva häntä ja se hirnuu, muista se. Ja tämä tarina on tosi, ainakin osin, vai liekö sittenkään, vaiko vain niitä ”hevosmiesten juttuja”, otaapa siitä sitten selvää?

”Autolähtö Oulun Äimärautiolla”

Jaki astui Herkon perässä sisään tallin suuresta, vaaleanruskeasta ovesta, jonka saraumat päästivät kirskahtavan narskahduksen oven auetessa sepposen selälleen. Oltiin hevostallissa, Jaki aatteli, nuuhkaisten tallin sisäilmaa varovasti nokkaansa nyrpistäen. Vaikka sisällä olikin aika hämärää ja jo heti oviaukosta sisälle astuessaan ulospäin tulvahti ihan outo tuoksu, ainakin Jakille. Mutta kyllä hän sentään sitten tarkemmin nuuhkittuaan ”Pavosen Haskan” hajun muisti, vaikka edellisestä kerrasta olikin hirveän kauan aikaa, varmaan parikymmentä vuotta, noin suunnilleen.

Siis sen verran siitä oli aikaa, siis siitä, kun Jaki oli pikkupoikana pellavapäisenä edellisen kerran hevosen paskaa haistellut, mummolassaan Oulunsalossa se oli tapahtunut ja nyt elettiin sentään jo pitkällä 1990-lukua. Tosin jo ennen sisälle menoa Jaki oli tunnistanut hevostallin, sillä

matalalla ja koloisella betoniportaalla, ulkopuolella oven edessä, joka oli oikeastaan sellainen vino luiska vaan, oli kuivunutta heinää ja hevosen paskakokkareita sekaisin muutamia ”nökkösiä”, jotka olivat kantautuneet siihen varmaan hevosten kavioissa, Jaki aatteli, samalla yrittäessään olla astumatta niiden päälle talliin sisälle mennessään.

Tallissa oli hiljaista kuin huopatossutehtaalla, mutta kun Herkko lisäsi vähän valoja katkaisimesta, niin hevoset, joita olikin tallissa neljä, hörähtelivät ja liikahtelivat iloisesti tuntiessaan tutun tulijan. Mutta Jakia ne eivät tunteneet, ainakaan vielä ja häntä ne katselivatkin vähän arkoina kauempaa, vaikkakin olivat turvassa kaikki omissa karsinoissaan, kaltereiden takana.

”Onpa komeita eläimiä!”, Jaki ihasteli hevosia käytävältä vähän kauempaa arkana, sillä tuntui siltä, että parempi olisi pitää niihin vähän välimatkaa. Hevosetkin olivat kiinnostuneet Jakista, ne seurasivat häntä vähän levottoman oloisina, mutta tarkkaavaisena, joka ikinen.

”Voi samperi, kun on mahtavia!”, Jaki sanoi vielä Herkolle touhussa, joka alkoikin samalla laittamaan hevosille kauroja ämpäriin, tai ainakin ne kauroilta Jakin mielestä näyttivät, mitäpä nyt kaupunkilaispoika kauroista tiesi kuin kaupapuurosta, jos siitäkään. Nyt olikin niiden aamupalan aika ja sitä ne tuntuivat jo innokkaina odottelevankin, sapuskaa nimittäin. Jaki seurasi kiinnostuneena vierestä hevosten syöttämistä ja

juottamista, mutta kuitenkin teräsristikoiden takaa ja uskaltautui vähän lähemmäs karsinoita-kin, mutta pysyi silti vielä hyvän matkan päässä niistä, hevosista meinaan.

Hevoset tuntuivat seuraavan Jakia suurilla silmillään syönnin lomassa hetkeksikään häntä kadottamatta näkyvistä, sillä olihan Jaki heille ihan outo ja uusi ilmestys täällä tallilla. Jaki menikin vähän lähemmäs tumman ruskeaa, melkein mustan näköistä, kookasta, mutta tosi sula-valinjaista hevosta ja ihaili sitä tarkemmin kiinnostuneena. Hevonenkin katseli Jakia myös tarkasti nostaen samalla pään pystyyn vähän hirnahtaen. Sen pää oli yllättävän korkealla, Jakikin sai katsella sitä ylöspäin, vaikka olikin pitkä mies, melkeinpä ”liikopitkä” itsekin.

”Mitähän se musta aattelee?”, Jaki mietti katsellessaan hevosen lihaksikasta, kiiltävän tumman karvan peittämää olemusta.

”On tosi komea eläin”, Jaki aatteli.

”Se on Kapu”, Herkko sanoi Jakille hänen katsellessaan vielä hevosen syöntitouhuja ihastuneena. Kapu eli tutummin Kassu söi suurella mielihalulla Herkon sen ruokakuppiin, joka oli kiinnitetty karsinan seinään noin metrin korkeudelle, laittamat kauravellit välillä nostaen päätänsä Jakia seuraillen, että aamiainen valui suupielistä sen rouskuttaessa ruokaansa.

”Onko tämä Kassu lämminverihevonen?”, Jaki kysyi.

"On se, ei tässä tallissa nyt muita olekkaan kuin lämpöisiä, Kapu on toiseksi nuorin porukasta, vasta neljävuotias", Herkko vastasi.

"Onko se ori vai tamma?", sen Jakikin ymmärsi kysyä, mutta nimen perusteella Jaki arvasi sen olevan ori.

"Kato jalkojen väliin, sieltä se paljastuu?", Herkko sanoi leikillään.

"Ori se on ja vähän oikukas", Herkko jatkoi, mutta olihan Kapu aika siro rakenteeltaan, joten ei se ihme, että Jaki ei tiennyt sen sukupuolta, sillä eihän hän tiennyt vielä hevosista oikeastaan mitään.

"Tuossa vieressä on oikein hankala ori, sitä sanotaankin Ärjyksi, se on kuusivuotias", Herkko jatkoi hevosten esittelyä, sillä Jakia se tuntui kiinnostavan kovasti ja kiinnostikin. Jaki siirtyi varovasti käytävällä eteenpäin, seuraavassa karsinassa oli myös aika iso hevonen, mutta aivan erin näköinen kuin Kassu, vaalean ruskea sekä valkoinen laikku keskellä otsaa silmien välissä, myös paljon rotevamman näköinen kuin viereisessä karsinassa oleva Kapu oli.

"Sinäkö olet siis Ärjy?", Jaki sanoi siirtyessään seuraavan karsinan ruskeiden rautatankojen taakse.

Ärjy mulkoilikin Jakia vähän levottoman oloisena vähän päättään heilauttaen, että silmänvalkuaiset vain vilahtivat.

"Sitä saa vähän varoa, on se sen verran tyhmä ja levoton", Herkko kertoi. Jakista tuntuikin,

että tämä hevonen tuntui paljon rauhattomamalta kuin äskeinen Kassu, joka sentään oli ihan säyseän oloinen, vaikka Herkko kertoi senkin olevan melko oikukas ori.

Tallissa oli vielä kaksi hevosta, joita Jaki tutkailikin molempia turvallisen välimatkan päästä, sillä eihän noin suurten eläinten lähelle ollut menemistä ihan noin äkkiseltään, varsinkaan, kun ei ennestään tuntenut niitä. Yhdessä karsinassa, käytävän vastakkaisella puolella, oli tumman ruskea vanhempi hevonen, vähän saman värinen kuin Kapukin.

”Vanha-muori”, Herkko kertoi sen olevan. Se oli kahden muun tallissa olevan oriin äiti, nimittäin Kapun ja Jepen. Muori oli jo kohta kymmenvuotias, mikä oli hevosen iäksi aika paljon. Tavallisestihan hevoset elävät ainakin parikymmenvuotiaiksi, mutta oli kuulemma paljon vanhemmiksikin eläneitä. Jaki muisteli, että Englannissa olisi joku työhevonen elänyt aina 54-vuotiaaksi saakka, se oli ollut maailman vanhin hevonen ja se oli jo paljon se. Pitkän iän salaisuus tälle hevoselle oli kuulemma ollut se, että se oli ollut työelämässä aina 50 ikävuoteen saakka, mikä oli pitänyt sen pirteänä ja vetreänä. Suommessakin oli elossa muistin mukaan yli kolmekymppisiä suomenhevosravureita ja paljonkin yli 20-vuotiaita. Siispä muori oli *”keski-iässä”*, Jaki aatteli katsellessaan tämän tallin vanhinta hevosta teräsristikoiden välistä muorin sitä vastoin katsellessa häntä.

Ravilla pärjää on siis eräänlainen vihjekirja raviveikkaajalle, tai niin sen ainakin alun perin piti olla, miten sen nyt ottaa?

Kirja kertoo siis raveista ja hevospeleistä, tietenkin hevosista, sekä kaikesta tuon jalon eläimen ympärillä pyörivistä pienistä asioista, hevosmiehistä ja -tytöistäkin.

Keskeinen osuus kirjassa tietenkin on raveilla, kuinka muutenkaan. Ja tämä tarina kertoo, että ravipeli eli toto ei ole mikään lotto, vaan onnistuminen siinä perustuu vankkaan kokemukseen, ammattitaitoon sekä monien suurten ja pienten asioiden yksityiskohtaiseen tunnistamiseen, jotka liittyvät ravihevosiin, raviratoihin, ohjastajiin sekä jopa säähän ja eri vuodenaikoihin. Ja jos tarkemmin ajatellaan, niin kirja kertoo siis, mitkä kaikki asiat on otettava huomioon, jotta voi pärjätä raveissa.

Käydään tietenkin raveissa tutustumassa tunnelmaan ja hevostallilla, haistelemassa "ruisleivän" tuoksua.

Ja tämä tarina on tosi, ainakin osin, vai liekö sittenkään, vaiko vain niitä "hevosmiesten juttuja", otappa siitä sitten selvää?

